

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 216/05-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., bytom L., zastúpenej advokátom JUDr. I. Ch., S., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 6 C 33/04 z 19. apríla 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2005 doručená sťažnosť J. B. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 33/04 z 19. apríla 2005.

Sťažovateľka sťažnosť odôvodňuje tým, že pod sp. zn. 6 C 33/04 a sp. zn. 13 C 374/04 sa na okresnom súde vedú konania, v ktorých je „... *totožný žalobca a žalovaná (týkajú sa tých istých účastníkov konania), obidve veci spolu skutkovo súvisia a teda vec vedená pod číslom 13 C 374/2004 podmieňuje (vyvolala) vec pod spisovou značkou 6 C 33/2004 (sú v absolútnej príčinnej súvislosti a osobitne nie je možné o nich spravodlivo konať a ani rozhodovať) a navyiac žalovaná študuje v zahraničí (dochádzanie na dve rôzne pojednávania nie je ani časovo a ani finančne hospodárne pre žalovanú a spojenie vecí by bolo určite hospodárnejšie aj pre súd)*“. Z uvedených dôvodov podala sťažovateľka ako žalovaná v konaní návrh na spojenie uvedených dvoch vecí. Okresný súd návrhu sťažovateľky nevyhovel uznesením sp. zn. 6 C 33/04 z 19. apríla 2004, čím bolo podľa sťažovateľky porušené jej právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa sťažovateľky je „... *dôvodné a sťažovateľka má na to právny nárok, aby ňou navrhované spojenie vecí vedených na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši pod číslami 6 C 33/2004 a 13 C 374/2004 boli spojené a ďalej vedené pod číslom konania 6 C 33/2004*“.

Podľa názoru sťažovateľky „... *nemôže súd spravodlivo žiadať od žalovanej, aby sa duplicitne dostavovala na pojednávania, na ktorých má zákonné právo byť osobne prítomná, duplicitne zo zahraničia docestovala a platila cesty do L. a naspäť do miesta štúdií a taktiež aby bola uvedeným nedôvodným postojom súdu nútená ku značnej časovej strate a podľa nášho názoru zbytočnej a neodôvodnenej. Taktiež z pohľadu súdu ide o hospodárnejšiu činnosť súdu ak budú obe veci spojené. K veci 13 C 374/2004 je potrebné dodať, že vo veci nebolo doteraz vytýčené ani prvé pojednanie a teda ani v tomto by nenastala žiadna komplikácia pre súd*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd jej sťažnosť prijal a po predbežnom prerokovaní v senáte vydal nasledovný nález:

„Ústavný súd určuje, že Okresný súd v Liptovskom Mikuláši uznesením zo dňa 19. 4. 2005 pod číslom konania 6 C 33/04 ktorým zamietol návrh sťažovateľky zo dňa 7. 4. 2005 na spojenie vecí vedených na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši pod číslami konania 6 C 33/04 a 13 C 374/04 navrhovaných sťažovateľkou do jedného konania - ďalej vedeného pod číslom 6 C 33/04, zamietnutím tohto návrhu porušil základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v zmysle čl. 6 odstavec 1.

Okresný súd v Liptovskom Mikuláši je povinný odstrániť porušovanie základných práv sťažovateľky podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v zmysle článku 6 odstavec 1.

Taktiež sa sťažovateľke priznáva v zmysle článku 127 odstavec 3 Ústavy SR v spojení so zákonom 124/2002 Z. z. podľa § 56 odstavec 4 aj náhrada nemajetkovej ujmy ktorá jej vznikla vo výške 10.000.- Sk.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky je povinné po vyčíslení uhradiť sťažovateľke trovy konania na adresu právneho zástupcu v lehote troch dní od doručenia nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani posúdiť jeho procesných postupov. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Namietané porušenie niektorých zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 22/03, I. ÚS 44/03).

Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov z dôvodov tvrdených sťažovateľkou môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich rozhodovanie (a jemu predchádzajúci postup) bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by malo za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná (...).

Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí (...).

O spojení vecí podľa § 112 ods. 1 OSP súd rozhoduje uznesením, proti ktorému podľa § 202 ods. 3 písm. a) OSP nie je prípustné odvolanie, pretože sa ním upravuje vedenie konania. Rozhodnutia súdov o vedení konania nemajú vplyv na rozhodnutie vo veci samej a nemôžu privodiť na strane účastníka v konaní nejakú ujmu na jeho právach.

Zo sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že okresný súd uznesením sp. zn. 6 C 33/04 z 19. apríla 2005 nevyhovел žiadosti sťažovateľky, ktorá v konaní pred okresným súdom vystupuje ako odporkyňa, na spojenie vecí vedených na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 33/04 a sp. zn. 13 C 374/04 s odôvodnením „... že nie je daný záujem hospodárnosti konania, pretože aj keď sa jedná o konanie tých istých účastníkov, predmet konania je odlišný, takže dokazovanie vo veci 13 C/374/2004 by presiahlo rámec dokazovania potrebného na rozhodnutie vo veci 6 C/33/2004“.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v čase, keď došlo k vydaniu napadnutého uznesenia, sa občianske súdne konanie nachádzalo ešte len v štádiu dokazovania v rámci výkonu právomoci okresného súdu konať o veci, ktorej sa žaloba týka, teda v štádiu konania, keď ešte nebolo vydané žiadne rozhodnutie vo veci samej, resp. keď ešte môže vo veci konať na základe príslušného opravného prostriedku odvolací (dovolací) súd. Táto skutočnosť vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy zásadne bráni ingerencii ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov a neumožňuje mu v súčasnosti posúdiť, či toto občianske súdne konanie ako celok zodpovedá garanciam spravodlivého konania v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako sa toho v sťažnosti domáhala sťažovateľka (napr. I. ÚS 52/03). V tomto smere bola predmetná sťažnosť podaná predčasne.

Okrem toho ústavný súd uvádza, že na skúmanie návrhu na začatie konania, ako aj návrhu na spojenie vecí v rámci začatého občianskeho súdneho konania, jeho

opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí (podmienok) je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex vrátane skúmania návrhu na spojenie vecí na spoločné konanie. V kontexte danej veci ústavný súd nemal právomoc v tomto konaní preskúmať ani postup, ani napadnuté uznesenia okresného súdu, ktorým súd nevyhovel návrhu sťažovateľky na spojenie vecí na spoločné konanie, pretože ide o otázky, ktorých posúdenie zásadne patrí do právomoci všeobecného súdu, a nie ústavného súdu (I. ÚS 236/03, mutatis mutandis I. ÚS 74/02).

V súvislosti s uznesením okresného súdu sp. zn. 6 C 33/04 z 19. apríla 2005 ústavný súd môže len konštatovať, že nezistil taký výklad zákonných ustanovení, ktoré okresný súd aplikoval v tomto uznesení a ktoré by boli v príčinnej súvislosti s porušením princípov spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s týmto článkom dohovoru. Ustanovenie § 112 ods. 1 OSP dáva súdu pri návrhu na spojenie vecí jednoznačne na jeho úvahu („... môže súd spojiť...“) a ústavný súd nemá dôvod do tohto postupu zasahovať.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje a s jeho rozhodnutím nie je spokojná, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky odmietol aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2005